



Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Opgericht op 12 november 1974
Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer



KringNieuws



Hart voor Historie

Colofon

44e jaargang, nummer 5,
juli 2018
KringNieuws verschijnt
minimaal 8x per jaar

Secretariaat:

Venestraat 25, 4931 BM
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-515569

E-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws
john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

28 oktober 2018

Of extra editie ntb

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

Expositie	1
Verslag lezing	2
Expositie "De Roos"	3
Divers nieuws / agenda	4

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

OKG Expositie 2018: "Sportief Geertruidenberg"

Datum: Opening zaterdag 14 juli 2018, geopend tot maandagdag 10 september
Spreker:
Locatie: historische Geertruidkerk, Elfhuizen 3 te Geertruidenberg
Tiid: 14.00 uur

Dit jaar organiseert de Oudheidkundige Kring voor het zesde opeenvolgend jaar een tentoonstelling tijdens de zomer openstelling, in de fraaie historische Geertruidkerk, Elfhuizen 3 te Geertruidenberg.

Onderwerp van de tentoonstelling is de sporthistorie van de gemeente Geertruidenberg.

Hierbij wordt de bezoekers een overzichtstentoonstelling geboden over de geschiedenis van de sport in de gemeente Geertruidenberg. We tonen daarbij de ontstaansgeschiedenis en verdere ontwikkeling van de sportverenigingen in de gemeente. Ook bijzondere prestaties en behaalde kampioenschappen van zowel verenigingen als individuele sporters uit de gemeente zullen voor het voetlicht worden gebracht. Te zien zullen zijn zestien expositiepanelen in kleur met tekst, foto's en krantenartikelen en daarnaast tastbare materialen zoals medailles, bekens, oude sportattributen, sportkleding etc.



Foto Bergenaar Henk van Kuijk wint de Ronde van Raamsdonksveer in 1971



VICTORIA 2. V.L.N.R.: Huub Kuyjsters, Jan Boons (Staal), Janus van Amelvoort, Harry van Loon, Jos de Jongh, Janus van Gils. Voor v.l.n.r.: Bertus de Groot, Ad van Onzenoort, Jan Blum (Kerkstraat), Qi van Loon, Piet Boons (Schanstr.)

Een elftal van Victoria, de voorloper van vv Raamsdonk, in de jaren 1941-1942

De tentoonstellingswerkgroep staat onder leiding van Jan van Gils. Het ontwerp, de vormgeving en de teksten van de panelen wordt verzorgd door Ans Spee. Zij en de leden van de werkgroep hebben hier veel research en inrichtingswerk voor verricht. De opening van de tentoonstelling zal plaatsvinden op zaterdag 14 juli 2018 om 14.00 uur in de Geertruidkerk.

U wordt hiervoor van harte door het OKG bestuur uitgenodigd.

De expositie in de Geertruidkerk duurt van 14 juli 2018 tot en met 9 september 2018 en is dagelijks te bezoeken van 14.30 uur tot 17.00 uur. Daarna zal de expositie in het najaar te zien zijn in de Openbare Bibliotheek aan de Keizersdijk te Raamsdonksveer.

De toegang is gratis ook voor niet leden

Verslag lezing: "BREDA SPOORT"

Datum: donderdag 19 april 2018
 Spreker: Walter van de Calseyde
 Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelijn'

Rectificatie onder de foto in het vorige verslag is vermeld "Foto's Antoon Krols" echter deze foto's waren genomen door Wim van Alphen. Bedankt Wim

Na enkele technische problemen met de laptop introduceerde onze voorzitter Jan van Gils de spreker van deze avond Walter van Calseyde. Jan kondigde aan dat dit de laatste lezing is voor de vakantie stop en attendeerde het publiek er op dat 18 oktober 2018 de eerste lezing na de vakantie is gepland.

De heer Calseyde stelt zich voor zijnde geen historicus maar vanuit het onderwijs zeer geïnteresseerd geraakt in de groei en bloei van de stad Breda. De Bredenaar Walter van de Calseyde schetste op een prettige en soms ook humoristische wijze in grote lijnen de economische geschiedenis van zijn stad.

Hij startte zijn verhaal in de Middeleeuwen. Met gebruikmaking van illustraties gaf hij aan dat boeren, burgers en kooplieden die West-Brabant passeerden door de geografische ligging van de stad gedwongen werden van de tolbrug over de Mark gebruik te maken. Breda ligt immers op een hoge zandrug en was toen veelal omgeven door moerassen. De stad en de heren op het kasteel profiteerden daar maximaal van. Goed gekozen noemde hij deze tolbrug daarom het eerste economische infuus van de stad. Plaatsen in de omtrek die het idee van een tolbrug wilden kopiëren werden tegengewerkt, zodat Breda het alleenrecht behield.

Voor de pauze toonde de spreker ons aan de hand van authentieke en goed gekozen plaatjes ook nog de industriële ontwikkeling van Breda in de negentiende eeuw.



Walter van de Calseyde tijdens de presentatie. Foto redactie

le ontwikkeling van Breda in de negentiende eeuw. Afbeeldingen van o.a. suikerfabriek, Hero, Kwatta, Drie Hoefijzers, Loda en Etna, zorgden voor herkenning en reacties uit het publiek. Industrie die ervoor zorgde dat de stad te klein werd en waardoor de vesting moest worden afgebroken. Wat door de bloei van de stad te bekostigen was. Daarbij dan ook nog eens de komst van de trein met het daarbij horende station. Een gebouw dat niet de uitstraling had van vergelijkbare steden elders in het land, maar wel voor goed lopende horeca en mooie panden in de directe omgeving zorgde. Breda was in die tijd een

garnizoensstad en de verdediging van de stad eiste sobere houten gebouwen in het schootsveld van de kanonnen die snel konden worden afgebroken of verbrand.

Samen met de aanleg van de A16 en de daarvoor in 1936 geopende verkeersbrug over het Hollands Diep te Moerdijk, vormden de goede treinverbindingen wat gezien kan worden als het tweede economische infuus voor Breda.

Na de pauze dan vooral de ontwikkelingen rondom het nieuwe station, in hedendaagse termen OV-terminal genoemd. Een station met twee voorziden, waardoor de achterkant met zijn loesche praktijken ontbreekt. Dit derde economische infuus zorgde ervoor dat Breda niet zomaar gepasseerd wordt door hoge snelheidstreinen, maar daadwerkelijk meeprofiteert van zijn goede ligging in de driehoek tussen Randstad, Eindhoven en Brussel.

De aanwijzing van Breda als sleutelstad zorgde voor financiële steun vanuit de nodige ministeries, provincie en zelfs Brussel. Een zone van meer dan 150 ha rondom het station kon worden herontwikkeld. Nieuwe kantoren, winkels en honderden woningen verschenen op een plaats waar eerste troosteloze rangeerbanen lagen. In de wijk De Belcrum, waar in de vroeger dagen niemand wilde wonen, gaan de prijzen van de woningen de laatste vier jaar twee tot driemaal over de kop.

Duidelijk werd dat de spreker zeer betrokken en goed geïnformeerd was bij al deze ontwikkelingen zowel binnen als in de omgeving van Breda. Niet vreemd ook omdat in 2016 een indrukwekkend en mooi geïllustreerd boek van hem over dit onderwerp verscheen. Een boek dat hij na afloop voor vijftien euro te koop aanbood.

Breda spoort, weer een goed gekozen en interessant onderwerp gepresenteerd door een zeer betrokken spreker, die gedurende de lezing regelmatig verwees naar onderwerpen die hij in een andere lezingen aan bod laat komen. Misschien een onderwerp voor een lezing in de toekomst.

Het bestuur wenst u een fijne vakantie toe.

Nieuwe expositie “Schilder/arts Jo Jaspers in Museum De Roos”

De expositie loopt van 12 april tot 28 oktober september 2018

Johannes Augustus Hubertus Jaspers (1898 – 1987)

Jo Jaspers werd op 4 november 1898 als zoon van een graanhandelaar geboren in Meijel. Hij studeerde medicijnen in Amsterdam en begon in zijn studieperiode te schilderen; in het Rijksmuseum in Amsterdam bestudeerde hij vooral de technieken van Van Eijck en Van Gogh. Na zijn studie vestigde hij zich voor een korte tijd als huisarts in Ursum waarna hij in 1929 naar Geertruidenberg kwam. Zijn drukke werkzaamheden als huisarts gunden hem overdag niet veel tijd om te schilderen, schilderen werd nachtwerk.

Jo Jaspers is van verschillende kunstenaarsverenigingen lid geweest. In 1933 werd hij, evenals Jacq Stal, lid van het schildersgenootschap “Pictura” in Dordrecht. In 1934 ging hij over naar het Amsterdamse artiestengenootschap “St. Lucas”, een vooruitstrevender vereniging. Van dat genootschap ontving hij in 1979, op 81-jarige leeftijd, de Thèrese Schwartz-prijs op grond van zijn verdiensten als kunstschilder. In 1938 werden zowel Jaspers als Stal uitgenodigd om lid te worden van de Bredase Kunstkring, ook de eveneens in Geertruidenberg wonende kunstschilder Jan Hubertus was lid van deze kring.

Aanvankelijk schilderde Jaspers in de trant van de Haagse School waarbij de donkere tinten overheersten. Latere schilderijen, in het bijzonder die ge-baseerd waren op schetsen die hij gemaakt had in Spanje en Italië, zijn lichter, kleuriger en bevatten vlugge impressionistische toetsen. Het penseel werd meer en meer vervangen door het paletmes.



**Schilder/arts Jo Jaspers in
museum DE ROOS**

van 12 april t/m 28 oktober 2018
in museum De Roos, Markt 46,
Geertruidenberg
www.museumderoos.nl

Jaspers was een veelzijdig kunstenaar; hij schilderde niet alleen portretten, landschappen en straatjes met olieverf, maar kon ook vaardig met Oost-Indische inkt of potlood een tafereel opzetten en inkleuren met waterverf. Samen met Jan Hubertus en Jacq Stal heeft hij kort na de oorlog een map gemaakt met twaalf grootformaat linoleumsneden die betrekking hebben op de oorlog en de vrijheid. Exemplaren van deze map werden onder andere aangeboden aan koningin Wilhelmina, Dwight Eisenhower, Winston Churchill en andere bevrijders.

In 1959 stopte Jaspers met zijn huisartsenpraktijk in Geertruidenberg en verhuisde naar Prinsenbeek, waar hem nog lange tijd gegund werd voor zijn creatieve werk. Hij overleed in 1987.

Bronnen: o.a. P.A. Scheen, Lexicon Nederlandse Beeldende Kunstenaars (1750 – 1950), Den Haag, 1969 – 1970

Rectificatie

Betreft verslag Algemene Ledenvergadering van de Oudheidkundige Kring ‘Geertruydenberghe’ op donderdag 22 maart 2018

Helaas staat in het KringNieuws nr.4 april 2018 op pag.3 in het verslag van de Algemene Ledenvergadering een storende fout.

Onder de foto's van de twee 25 jarige jubilarissen Cees van Helteren en Piet Martens, zijn de namen verwisselend.

De redactie bied hiervoor haar excuses aan.

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria:

Nieuwe leden:

Dhr. C. Schuller Geertruidenberg.

Agenda:

- **Lezingen Oudheidkundige Kring**
- 18 oktober:** Lezing NB
- 22 november** Lezing NB
- 20 december** Lezing NB
- **Vergadering bestuur OKG** datum komende vergadering. 19 juli
- **Brabantse Heemdagen** 2/3 augustus 2018 te Sint Oedenrode (Meierijstad)
- **Ridders en kastelen**, een nieuwe kijk op de Middeleeuwen. De tentoonstelling is te zien vanaf 29 september 2017 t/m 2 september 2018. <https://www.museon.nl/nl/tentoonstellingen/ridders-en-kastelen?id=banner> Museon Stadhouderslaan 37 2517 HV Den Haag Tel. 070-3381 338
- 8 en 9 september : Nasionale Open Monumentendagen : dit jaar thema : EUROPA, en alles wat ons cultureel aan elkaar verbindt. De Kartuizers kwamen al eeuwen geleden uit Frankrijk naar Geertruidenberg (Raamsdonksveer), stichtten het Kartuizerklooster; later kwamen de Spanjaarden, De Fransen o.l.v. Napoleon en we waren ook nog voorbereid op de dreigende inval van de Belgen (die er niet is gekomen..).
- **2018 Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed.** De Europese commissie heeft 2018 uitgeroepen tot het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. Meer informatie zie <https://cultureelerfgoed.nl/2018>
- **Archeologie en de Noord/Zuidlijn** Interessante opgravingen tijdens de aanleg van de Noord Zuid lijn te Amsterdam. *Volg de linkjes.* <https://www.amsterdam.nl/kunst-cultuur/monumenten/vindplaatsen/noord-zuidlijn/> Meer informatie De website <https://belowthesurface.amsterdam/>

Planoverleg schema 2018

Het Monumentenhuis Brabant biedt in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de provincie Noord-Brabant de mogelijkheid om ingrijpende restauratie- en herbestemmingsplannen voor rijksmonumenten vroegtijdig te bespreken. Meer weten volg deze link, <http://www.monumentenhuisbrabant.nl/nieuws/>

Opbrengst RABOBANK Clubkas Campagne 2018 bekend.



Dit jaar heeft de Oudheidkundige Kring in de Clubkas Campagne van de RABOBANK een bedrag van € 250,04 mogen ontvangen.

Het OKG bestuur dankt alle mensen welke hun stem aan onze Kring hebben gegeven en hoopt volgend jaar weer op hun steun te mogen rekenen.

Van onze bibliotheek



Circulatie heemkunde bladen

Wist u dat binnen de kring diverse bladen circuleren welke in een roulatiesysteem onder de leden worden doorgegeven? Heeft u hiervoor interesse kunt u zich opgeven bij Anne v.d. Berg-ter Schure of via email info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Een overzicht van deze bladen treft u hieronder;

- De Klok Heemkunde kring Made
- De Mulder Heemkunde kring Gilze Rijen
- De Wazerwijen Heemkunde kring Dongen
- Engelbrecht van Nassau Heemkunde kring Breda
- De Búrt Heemkundekring Hooge en Lage Zwaluwe
- Effe Lústere Heemkunde kring Werkendam
- De Waterschans Heemkunde kring Bergen op Zoom
- Met gansen trou Heemkunde kring Heusden e.o.
- De Koerier Brab. Heem en Erfgoed Brabant
- Holland Historisch tijdschrift
- Immaterieel erfgoed
- Saillant Stichting Menno van Coehoorn
- Westerheem Nederlandse Archeologie
- Zuidwesterheem Archeologie Zuidwest Nederland
- Vitruvius Vakblad voor erfgoed professionals
- Terra Cognita Archeologische vereniging Land van Heusden en Altena
- Archeologisch Magazine
- InBrabant tijdschrift van Erfgoed Brabant

Van de redactie

Beste leden van de Oudheidkundige Kring Geertruidenberghe,
Mocht u kopij willen aanleveren voor het KringNieuws of NieuwsFlits wil ik u dit even mee geven:

De uiterste inleverdatum van kopij voor KringNieuws nr. 6 is **28-9-2018**. Het KringNieuws valt dan in de week van 08-10-2018 in de bus. Mogelijk volg een extra editie tbv de expositie uitgave nnb.

Mocht er tussendoor belangrijk nieuws te melden zijn wordt een NieuwsFlits via email verzonden.

Tip: kent u iemand in uw omgeving die geen email-adres heeft druk de NieuwsFlits even af en doe die dan bij deze persoon in de bus.

Stuur **kopij** als Word-document, platte tekst, dus geen opmaak.

Stuur **foto's** (onder vermelding van wie, wat, waar en wanneer) naar **John François:** john.francois@hotmail.com

Met vriendelijke groet,
De redactie KringNieuws